

Laki

ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaislain (301/2004) 3 §:n 26 kohta, 40 §:n 3 momentti, 117 a, 121 ja 121 a §, 122 §:n 2 momentti, 127 §, 128 §:n 2 momentti, 144 §, 146 §:n 2 momentti, 148 §:n 2 momentti, 150 ja 151 §, 152 §:n 2 momentti ja 171 §:n 3 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 26 kohta laissa 225/2024, 117 a § laeissa 813/2015 ja 49/2017, 121 § laeissa 813/2015 ja 426/2024, 121 a § laissa 49/2017, 122 §:n 2 momentti laissa 813/2015, 127 § osaksi laissa 195/2011, 128 §:n 2 momentti laissa 646/2016, 150 § ja 152 §:n 2 momentti laissa 1214/2013, 151 § laeissa 1214/2013, 1022/2018 ja 1206/2022 ja 171 §:n 3 momentti laissa 973/2007, sekä
lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 619/2006, 358/2007, 323/2009, 631/2011, 1338/2011, 668/2013, 1218/2013, 332/2016, 501/2016, 121/2022, 1206/2022, 216/2023, 389/2023 ja 225/2024, siitä lailla 225/2024 kumotun 27 kohdan tilalle uusi 27 kohta, 40 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 449/2012, 121/2022, 1206/2022 ja 487/2024, uusi 4 ja 5 momentti, 58 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 668/2013 ja 472/2024, uusi 7 ja 8 momentti sekä lakiin uusi 123 b, 145 a ja 150 a—150 c § seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

26) *EU:n sinisellä kortilla* Euroopan unionin jäsenvaltion kolmannen maan kansalaiselle myöntämää kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten sekä neuvoston direktiivin 2009/50/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2021/1883, jäljempänä *erityisosaajadirektiivi*, tarkoitettua oleskelulupaa, joka oikeuttaa oleskeluun ja työntekoon jäsenvaltion alueella;

27) *laittomalla oleskehulla* sellaisen kolmannen maan kansalaisen maassa oleskelua, joka ei täytä tai ei enää täytä Schengenin rajasäännöstössä säädettyjä maahantulon edellytyksiä tai tässä laissa säädettyjä maahantulon tai maassa oleskelun edellytyksiä.

40 §

Oleskeluoikeus

Ulkomaalainen, joka jättäessään oleskelulupahakemuksen oleskelee maassa laillisesti 1 momentissa säädetyn mukaisesti, saa laillisesti oleskella maassa, kunnes kyseiseen hakemukseen on tehty päätös.

Kansainvälistä suojelua hakeva saa laillisesti oleskella maassa, kunnes hakemukseen on tehty päätös, jollei 201 §:n 7—9 momentista muuta johdu.

Ulkomaalaisen oikeudesta oleskella maassa maastapoistamispäätöksen jälkeen säädetään 13 luvussa.

58 §

Oleskeluluvan peruuttaminen

Muualla kuin Suomessa oleskelevan ulkomaalaisen määräaikainen tai pysyvä oleskelulupa peruutetaan, jos hänet voitaisiin karkottaa maasta 149 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa säädetyn perusteella. Muualla kuin Suomessa oleskelevan pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa peruutetaan, jos hänet voitaisiin karkottaa maasta 149 §:n 4 momentissa säädetyn perusteella.

Määräaikainen tai pysyvä oleskelulupa peruutetaan, jos henkilön pakolaisasema on lakkautettu 107 §:n 1 momentin 6—8 kohdassa säädetyn perusteella tai toissijainen suojeluasema on lakkautettu 107 §:n 3 momentissa säädetyn perusteella. Pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa peruutetaan, jos henkilön pakolaisasema on lakkautettu 107 §:n 1 momentin 6 kohdassa säädetyn perusteella tai toissijainen suojeluasema on lakkautettu 107 §:n 3 momentissa säädetyn perusteella.

117 a §

Turvaamistoimien määräämisen yleiset edellytykset

Ulkomaalaiseen voidaan kohdistaa 118—120, 120 a, 120 b, 121 ja 122 §:ssä tarkoitettu turvaamistoimi, jos se on välttämätöntä ja oikeasuhtaista:

- 1) hänen maahantulonsa tai maassa oleskelunsa edellytysten selvittämiseksi taikka hänen jättämänsä kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen perusteiden määrittämiseksi; taikka
- 2) hänen maasta poistamistaan koskevan päätöksen valmistelemiseksi tai täytäntöönpanon turvaamiseksi taikka muutoin maasta poistumisen valvomiseksi.

Tässä luvussa tarkoitettujen turvaamistoimen määrää poliisi tai rajatarkastusviranomainen. Myös Maahanmuuttovirasto voi määrätä 118 ja 120 a §:ssä tarkoitettujen turvaamistoimen. Turvaamistoimen määrää Maahanmuuttoviraston ylijohtaja tai Maahanmuuttoviraston työjärjestyksessä määrätty esihenkilötehtävissä taikka vaativuudeltaan vastaavissa tehtävissä toimiva viraston virkamies. Ulkomaalaiselle, johon turvaamistoimi kohdistetaan, on ilmoitettava turvaamistoimen peruste.

Jollei jäljempänä toisin säädetä, turvaamistoimi on voimassa kunnes maahantulon tai maassa oleskelun edellytykset on selvitetty taikka kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen perusteet on määritetty, maasta poistamista koskeva päätös on pantu täytäntöön taikka asian käsittely on muutoin päättynyt. Turvaamistoimi on kuitenkin heti määrättävä päättyväksi, jos se ei ole enää välttämätön päätöksenteon tai täytäntöönpanon turvaamiseksi.

121 §

Säilöön ottamisen edellytykset

Jos 118—120 ja 120 a §:ssä tarkoitettujen turvaamistoimet eivät ole riittäviä, ulkomaalainen voidaan yksilöllisen arvioinnin perusteella ottaa säilöön, jos:

- 1) hänen henkilökohtaiset olosuhteensa tai muut olosuhteet huomioon ottaen on perusteltua aihetta olettaa, että on olemassa vaara, että hän pakenee taikka välttelee tai muulla tavalla vaikeuttaa huomattavasti itseään koskevaa päätöksentekoa tai maasta poistamistaan koskevan päätöksen täytäntöönpanoa;

- 2) säilöönotto on tarpeellinen hänen henkilöllisyytensä selvittämiseksi;
  - 3) hän on syyllistynyt tai hänen epäillään syyllistyneen rikokseen ja säilöönotto on tarpeellinen maastapoistamispäätöksen valmistelun tai täytäntöönpanon turvaamiseksi;
  - 4) hän on säilöönotettuna tehnyt uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen lähinnä maastapoistamispäätöksen täytäntöönpanon viivyttämiseksi tai häiritsemiseksi;
  - 5) säilöönotto perustuu vastuuvaltion määrittämisestä annetun neuvoston asetuksen 28 artiklaan;
  - 6) hänen henkilökohtaiset olosuhteensa ja muut olosuhteet huomioon ottaen on perusteltua aihetta olettaa, että hän muodostaa uhkan yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansalliselle turvallisuudelle;
  - 7) säilöönotto on tarpeen 104 a §:ssä säädetyn rajamenettelyn soveltamiseksi, jotta menettelyn yhteydessä voidaan tehdä päätös hänen oikeudestaan tulla Suomen alueelle; taikka
  - 8) hän on hakenut kansainvälistä suojelua ja on käyttäytymisellään aiheuttanut vastaanottokeskuksessa tai sen välittömässä läheisyydessä huomattavaa tai toistuvaa häiriötä yleiselle järjestykselle taikka osoittanut olevansa vaaraksi muiden turvallisuudelle, ja poliisilain 2 luvun 10 §:n mukaiset toimet ovat osoittautuneet riittämättömiksi.
- Lapsen säilöön ottamisen edellytyksistä säädetään 122 §:ssä.

121 a §

Pakenemisen vaara

Pakenemisen vaaran olemassaolo arvioidaan yksilöllisen kokonaisharkinnan perusteella. Arvioinnissa on otettava huomioon ulkomaalaisen ikä, terveydentila ja sosiaaliset olosuhteet sekä muut asiaankuuluvat tekijät, joilla voi olla välitön vaikutus pakenemisen vaaraan.

Jos ulkomaalainen ei muuta osoita, pakenemisen vaaran oletetaan lähtökohtaisesti yksittäistapauksessa olevan olemassa, jos jokin alla mainituista seikoista toteutuu:

- 1) ulkomaalainen on esittänyt väärennettyjä asiakirjoja tai tuhonnut olemassa olevia asiakirjoja;
- 2) ulkomaalainen on kieltäytynyt sormenjälkiensä ottamisesta;
- 3) ulkomaalainen on jättänyt noudattamatta hänelle määrättyä voimassa olevaa maahantulokieltoa;
- 4) ulkomaalainen kieltäytyy 145 a §:ssä säädetystä velvollisuudesta tehdä yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa maastapoistamismenettelyn aikana;
- 5) ulkomaalainen vastustaa väkivaltaisesti maastapoistamismenettelyä;
- 6) 118—120 ja 120 a §:ssä tarkoitettua turvaamistoimea on käytetty, mutta se on osoittautunut riittämättömäksi;
- 7) ulkomaalainen on nimenomaisesti ilmaissut, ettei hän aio noudattaa maasta poistamiseen liittyviä toimenpiteitä.

Pakenemisen vaaran voidaan myös olettaa olevan olemassa, jos jokin seuraavista seikoista toteutuu:

- 1) ulkomaalainen on vaihtanut asuinpaikkaansa ilmoittamatta uusia yhteystietojaan viranomaiselle;
  - 2) ulkomaalaiselta puuttuvat hänen henkilöllisyytensä todistavat asiakirjat;
  - 3) ulkomaalainen on jättänyt noudattamatta maastapoistamispäätöstä vapaaehtoiselle paluulle myönnetyn määräajan kuluessa;
  - 4) ulkomaalainen ei ole siirtynyt toiseen jäsenvaltioon 149 b §:n mukaisesta vaatimuksesta huolimatta;
  - 5) ulkomaalainen on tullut jäsenvaltioiden alueelle laittomasti;
  - 6) ulkomaalainen on liikkunut luvattomasti toisen jäsenvaltion alueelle;
  - 7) toinen jäsenvaltio on tehnyt päätöksen poistaa ulkomaalainen maasta.
- Ulkomaalainen voi kumota oletettaman pakenemisen vaarasta.

122 §

Lapsen säilöön ottaminen

Huoltajansa kanssa säilöön otettavan lapsen osalta edellytetään lisäksi, että säilöön ottaminen on välttämätöntä lapsen ja hänen huoltajansa välisen perheyhteyden ylläpitämiseksi. Huoltajansa kanssa säilöön otettu lapsi on päästettävä vapaaksi viimeistään kolmen kuukauden kuluttua säilöön ottamisesta. Säilöissäpitoa voidaan kuitenkin jatkaa enintään kolmella kuukaudella 127 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tilanteessa.

---

123 b §

Säilöön otetun ulkomaalaisen sijoittaminen ja tuomioistuinkäsittely paluudirektiivissä tarkoitettussa hätätilanteessa

Jos kyseessä on jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY (*paluudirektiivi*) 18 artiklassa tarkoitettu hätätilanne, jossa poikkeuksellisen suuri määrä palautettavia aiheuttaa säilöönottoyksiköiden tiloille tai toimivaltaisille viranomaisille odottamattoman suuria vaikeuksia, voidaan olla noudattamatta:

- 1) 124 §:n 2 momentissa säädettyjä käsittelyaikoja;
- 2) 123 a §:n 1 momentissa säädettyä säilöön otetun ulkomaalaisen sijoittamisesta;
- 3) säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä annetun lain 11 §:n 3 momentissa säädettyä velvollisuutta tarjota erilliset majoitustilat säilöön otetuille perheille.

Valtioneuvosto päättää yleisistunnossa 1 momentissa tarkoitetuista poikkeuksista.

Hätätilanteessa käräjäoikeuden on otettava säilöön ottamista koskeva asia käsiteltäväkseen viimeistään seitsemän vuorokauden kuluttua säilöön ottamisesta. Ilman huoltajaa olevan lapsen säilöön ottamista koskeva asia on otettava käsittelyyn viimeistään kahden vuorokauden kuluttua säilöön ottamisesta.

Säilöön otettu ulkomaalainen voidaan hätätilanteessa sijoittaa säilöönottoyksikön sijasta muuhun soveltuvaan paikkaan. Sisäministeriö päättää, mitä tällaiset paikat ovat. Jos säilöön otettu ulkomaalainen on lapsi, hänet on kuitenkin aina sijoitettava säilöönottoyksikköön.

127 §

Säilöön otetun päästäminen vapaaksi

Asiaa käsittelevän viranomaisen on määrättävä säilöön otettu päästettäväksi heti vapaaksi, kun edellytyksiä säilössä pitämiselle ei enää ole.

Säilöön otettu on päästettävä vapaaksi viimeistään kuuden kuukauden kuluttua säilöönottopäätöksestä, joka perustuu hänen maahantulonsa tai maassa oleskelunsa edellytysten selvittämiseen taikka hänen jättämänsä kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen perusteiden määrittämiseen. Säilöönottoa voidaan jatkaa enintään kuudella kuukaudella, jos säilöissäpidon jatkaminen on välttämätöntä yleisen järjestyksen tai yleisen turvallisuuden taikka kansallisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Säilöön otettu on päästettävä vapaaksi viimeistään kuuden kuukauden kuluttua säilöönottopäätöksestä, joka perustuu maasta poistamista koskevan päätöksen valmisteleminen tai täytäntöönpanon turvaamiseen taikka muutoin maasta poistumisen valvontaan. Säilöönottoa

voidaan jatkaa enintään 12 kuukaudella, jos säilöön otettu ei tee yhteistyötä palauttamisen toteuttamiseksi tai kolmannelta valtiolta ei saada tarvittavia paluuasiakirjoja ja maasta poistamisen täytäntöönpano viivästyy näistä syistä. Säilöissäpidon jatkaminen edellyttää tällöin, että kohtuullinen mahdollisuus panna maasta poistaminen täytäntöön on edelleen olemassa.

Jos käräjäoikeus on päättänyt säilöön otetun pitämisestä edelleen säilössä, viranomaisen on viipymättä ilmoitettava vapaaksi päästämistä säilyttämispaikkakunnan käräjäoikeudelle. Ilmoitus voidaan tehdä puhelimitse tai sähköisesti. Puhelimitse tehty ilmoitus on viipymättä toimitettava kirjallisena käräjäoikeudelle.

128 §

Asian käsittely uudelleen käräjäoikeudessa

Käräjäoikeuden tulee ottaa asia uudelleen käsiteltäväksi säilöön otetun pyynnöstä 1 momentissa säädettyä aikaisemmin, jos siihen on aihetta edellisen käsittelyn jälkeen ilmi tulleen seikan johdosta. Asiaa käsittelevän viranomaisen on välittömästi ilmoitettava säilöön otetulle ja tämän avustajalle sellaisesta olennaisesta olosuhteissa tapahtuneesta muutoksesta, joka antaa aiheen uudelleen käsittelyyn, jollei säilöön otettua ole 127 §:n 1 momentin nojalla määrätty päästettäväksi vapaaksi. Käräjäoikeuden tulee ottaa asia viran puolesta uudelleen käsiteltäväksi viimeistään kolmen kuukauden kuluttua päätöksestä, jolla se on määrännyt säilöön otetun pidettäväksi edelleen säilössä asianomaisessa sijoituspaikassa, jos asiaa ei ole sitä ennen otettu käsiteltäväksi säilöön otetun pyynnöstä.

---

144 §

Maahantulokielto

Maahantulokiellolla tarkoitetaan tässä laissa määräaikaista tai toistaiseksi voimassa olevaa kieltoa saapua yhteen tai useaan Euroopan unionin jäsenvaltioon tai Schengen-valtioon.

145 a §

Velvollisuus tehdä yhteistyötä

Ulkomaalaisen on tehtävä yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa maastapoistamismenettelyn kaikissa vaiheissa. Ulkomaalaisen velvollisuutena on:

- 1) ilmoittaa kaikki seikat, jotka ovat tarpeen hänen henkilöllisyytensä todentamiseksi;
- 2) ilmoittaa kauttakulkumaat matkareitillään Suomeen;
- 3) olla tavoitettavissa koko menettelyn ajan; ja
- 4) esittää kotimaansa viranomaiselle pyyntö saada voimassa oleva matkustusasiakirja ja myötävaikuttaa kotimaansa viranomaisten suorittamaan matkustusasiakirjan myöntämistä koskevaan tunnistamiseen.

Ulkomaalaiselle on annettava maasta poistamista koskevan päätöksen tiedoksiannon yhteydessä tieto hänen velvollisuudestaan tehdä yhteistyötä ja velvollisuuden noudattamatta jättämisen mahdollisista seurauksista.

146 §

Kokonaisharkinta

Maahantulokiellon määräämistä ja pituutta harkittaessa on lisäksi otettava huomioon, onko ulkomaalaisella sellaisia perhe- tai työsiteitä Suomeen tai muuhun Euroopan unionin jäsenvaltioon taikka Schengen-valtioon, joiden hoitamista maahantulokielto kohtuuttomasti vaikeuttaisi. Harkittaessa maahantulokiellon määräämistä ulkomaalaiselle, jonka kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on hylätty, huomiota voidaan kiinnittää myös hakemuksen hylkäämisen perusteena olleisiin seikkoihin sekä siihen, onko ulkomaalainen omalla toiminnallaan pyrkinyt olennaisesti vaikeuttamaan turvapaikkahakemuksen käsittelyä.

148 §

Käännyttämisen perusteet

Käännyttää voidaan myös ilman oleskelulupaa maahan tullut ulkomaalainen, jonka oleskelu Suomessa edellyttäisi viisumia tai oleskelulupaa, mutta joka ei ole sitä hakenut tai jolle ei ole sitä myönnetty. Lisäksi käännyttää voidaan ulkomaalainen, jonka oleskelu hakemuksen käsittelyaikana ei ole 40 §:ssä säädetyn mukaisesti laillista.

150 §

Maahantulokiellon määrääminen Suomessa oleskelevalle ulkomaalaiselle

Ulkomaalaiselle voidaan pääsyn epäämistä, käännyttämistä tai maasta karkottamista koskevassa päätöksessä määrätä maahantulokielto.

Maahantulokielto määrätään, jos aikaa vapaaehtoiselle paluulle ei ole 147 a §:n nojalla määrätty tai jos ulkomaalainen ei ole paluulle määrättyssä ajassa poistunut maasta vapaaehtoisesti. Näissä tilanteissa ei sovelleta 146 §:n mukaista kokonaisharkintaa. Maahantulokielto voidaan yksittäistapauksessa jättää määräämättä, jos lapsen etu tai perheen elämän suoja sitä edellyttää.

Maahantulokieltoa ei määrätä 52 a §:n perusteella oleskeluluvan saaneelle, jolle ei ole myönnetty uutta oleskelulupaa tai jonka oleskelulupa on peruutettu. Kielto määrätään kuitenkin, jos hän ei ole noudattanut velvollisuutta palata tai hän on uhka yleiselle järjestykselle tai yleiselle turvallisuudelle taikka kansalliselle turvallisuudelle.

Maahantulokielto voidaan määrätä erillisellä päätöksellä, jos ulkomaalainen ei ole annetussa ajassa poistunut maasta vapaaehtoisesti. Maahantulokielto voidaan määrätä erillisellä päätöksellä myös, jos ulkomaalaiselle on aiemmin tehty pääsyn epäämistä, käännyttämistä tai maasta karkottamista koskeva päätös, ja peruste maahantulokiellon määräämiseen on tullut esiin vasta kyseisen päätöksen tekemisen jälkeen.

Maahantulokielto määrätään kansallisena, jos ulkomaalaisella on toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Schengen-valtiossa oleskelulupa, jota ei peruuteta.

150 a §

Maahantulokiellon määrääminen muualla kuin Suomessa oleskelevalle ulkomaalaiselle

Muualla kuin Suomessa oleskelevalle ulkomaalaiselle voidaan määrätä maahantulokielto, jos hänen oleskelulupansa tai pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupansa on peruutettu 58 §:n 4 tai 7 momentissa säädetyn nojalla. Maahantulokielto määrätään oleskeluluvan tai pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskeluluvan peruuttamista koskevan päätöksen yhteydessä.

Maahantulokielto voidaan määrätä erillisellä päätöksellä, jos ulkomaalainen, joka on epäilty rikoksesta tai jonka on todettu syyllistyneen rikokseen taikka joka vaarantaa kansallista turvallisuutta, on välttänyt maahantulokiellon määräämisen poistumalla Suomesta ennen kuin häntä koskeva maastapoistamismenettely on päättynyt.

Ulkomaalaiselle, joka hakee 60 §:n perusteella oleskelulupaa ulkomailla, voidaan määrätä maahantulokielto, jos hänen oleskelulupansa on evätty 36 §:n tai 36 a §:n 1—4 kohdassa säädetyn perusteella.

150 b §

Maahantulokiellon kesto ja alkamisajankohta

Maahantulokielto määrätään enintään viiden vuoden määräajaksi. Jos ulkomaalaisen katsotaan vaarantavan yleistä järjestystä tai yleistä turvallisuutta taikka kansallista turvallisuutta, hänelle voidaan kuitenkin määrätä enintään 15 vuoden pituinen maahantulokielto.

Laadultaan törkeästä tai ammattimaisesta rikoksesta rangaistukseen tuomitulle ulkomaalaiselle voidaan määrätä maahantulokielto toistaiseksi, jos hän muodostaa vakavan uhkan yleiselle järjestykselle tai yleiselle turvallisuudelle. Jos ulkomaalaisen katsotaan muodostavan vakavan uhkan kansalliselle turvallisuudelle, maahantulokielto voidaan määrätä toistaiseksi.

Maahantulokiellon kestoä harkittaessa tehtävästä kokonaisharkinnasta säädetään 146 §:ssä.

Maahantulokiellon voimassaolo alkaa siitä ajankohdasta, jolloin ulkomaalainen tosiasiallisesti poistuu Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Schengen-valtioiden alueelta. Muualla kuin Suomessa oleskelevalle ulkomaalaiselle määrätty maahantulokielto tulee kuitenkin voimaan välittömästi toimivaltaisen viranomaisen tehtyä asiassa päätöksen.

150 c §

Maahantulokiellon peruuttaminen

Maahantulokielto voidaan muuttuneiden olosuhteiden vuoksi tai tärkeän henkilökohtaisen syyn vuoksi peruuttaa kokonaan tai osittain. Maahantulokiellon peruuttamista on harkittava myös, jos ulkomaalainen, jolle on määrätty maahantulokielto muulla kuin sillä perusteella, että aikaa vapaaehtoiselle paluulle ei ole myönnetty tai että velvollisuutta palata ei ole noudatettu, voi todistettavasti osoittaa poistuneensa maasta noudattaen palauttamispäätöstä.

151 §

Poliisi ja rajatarkastusviranomainen

Poliisin tai rajatarkastusviranomaisen on ryhdyttävä toimenpiteisiin ulkomaalaisen pääsyn epäämiseksi, hänen käännättämisekseen tai maasta karkottamiseksi tai esitettävä hänelle 149 b §:ssä tarkoitettu vaatimus siirtyä toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon, jos hän ei täytä maahantulon tai maassa oleskelun edellytyksiä.

Poliisi tai rajatarkastusviranomainen voi päättää ulkomaalaisen käännättämisestä. Maahanmuuttoviraston toimivallasta päättää käännättämisestä säädetään 152 §:n 1 ja 2 momentissa.

Poliisi tai rajatarkastusviranomainen voi määrätä ulkomaalaiselle maahantulokiellon enintään viideksi vuodeksi.

Poliisin tai rajatarkastusviranomaisen on tehtävä Maahanmuuttovirastolle esitys ulkomaalaisen maasta karkottamiseksi. Poliisin tai rajatarkastusviranomaisen on tehtävä

Maahanmuuttovirastolle esitys ulkomaalaisen pääsyn epäämiseksi tai käännättämiseksi, jos se arvioi, että ulkomaalaiselle tulisi määrätä maahantulokielto viittä vuotta pidemmäksi ajaksi. Poliisi tai rajatarkastusviranomainen voi tehdä Maahanmuuttovirastolle esityksen ulkomaalaisen käännättämiseksi myös, jos asialla on merkitystä 148 §:n soveltamisen kannalta muissa samankaltaisissa tapauksissa.

Poliisi tai rajatarkastusviranomainen panee täytäntöön pääsyn epäämistä, käännättämistä ja maasta karkottamista koskevat päätökset.

Poliisi tai rajatarkastusviranomainen voi käännättämisen ja maasta karkottamisen yhteydessä tehdä maasta poistettavan matkustusasiakirjaan maasta poistamista koskevia tarpeellisia merkintöjä. Merkintöjä ei kuitenkaan tehdä, jos on aihetta olettaa, että niistä aiheutuisi maasta poistettavalle vakavaa haittaa.

Poliisi tai rajatarkastusviranomainen myöntää maasta poistettavalle palauttamista varten eurooppalaisen matkustusasiakirjan, josta säädetään eurooppalaisen matkustusasiakirjan käyttöönotosta laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamista varten ja 30 päivänä marraskuuta 1994 annetun neuvoston suosituksen kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/1953.

152 §

Maahanmuuttovirasto

Maahanmuuttovirasto päättää käännättämisestä, jos ulkomaalainen on hakenut oleskelulupaa kansainvälisen suojelun tai tilapäisen suojelun perusteella.

---

171 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Maahanmuuttovirasto päättää maahantulokiellon määräämisestä 170 §:n perusteella. Myös poliisi tai rajatarkastusviranomainen voi päättää maahantulokiellon määräämisestä mainitun pykälän perusteella enintään viideksi vuodeksi.

Tämä laki tulee voimaan 6 päivänä toukokuuta 2025.

Helsingissä 4.4.2025

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Sisäministeri Mari Rantanen